

Rekenkamer Heemskerk

Jaarplan 2024

29 februari 2024

Voorwoord

Graag bieden we u hierbij het Jaarplan 2024 van de Rekenkamer van Heemskerk aan. Ook dit jaar wil de Rekenkamer weer relevante onderzoeken voor de gemeenteraad uitvoeren. Met deze onderzoeken ondersteunen we de gemeenteraad bij zijn kaderstellende en controlerende rol.

In dit jaarplan leest u welke onderzoeken we zullen uitvoeren: niet alleen de lopende, maar ook de nieuw geplande onderzoeken. We hebben ook andere zaken op de rol staan, zoals de aanpassing van ons Reglement van orde en het Onderzoeksprotocol. Vanzelfsprekend geven wij ook een planning van de besteding van het door de gemeenteraad beschikbaar gestelde budget. In een bijlage geven we de meest actuele versie van de groslijst van mogelijke onderzoeken mee. Hierin zijn ook de wensen opgenomen die de fracties aan ons hebben meegegeven. En last, but not least, is 2024 het jaar waarin de nauwe samenwerking met de raad vorm gaat krijgen door middel van advisering door de Auditcommissie als ons klankbord en onze begeleidingscommissie. We zien uit naar deze nieuwe samenwerking.

De Rekenkamer is er klaar voor om in 2024 met volle kracht het onderzoekswerk voort te zetten!

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Frank van der Knaap', with a long horizontal stroke extending to the right.

Frank van der Knaap
Voorzitter Rekenkamer Heemskerk

Inhoud

Voorwoord

1	Ambitie voor 2024	4
2	Programmering onderzoeken 2024 (onderzoeksplan)	4
3	Samenwerking met Rekenkamers in de regio	5
4	Aanpassing Reglement van orde, Onderzoeksprotocol	6
5	Berichtgeving en profilering van de Rekenkamer	6
6	Relatie met de Auditcommissie	6
7	De samenstelling van de Rekenkamer	7
8	Budget 2024	7
	<i>Bijlage 1 Groslijst onderzoeksonderwerpen</i>	9

Geregistreerd onder nummer **D/2024/626760**

Ambitie voor 2024

Sinds 2020 heeft Heemskerk een onafhankelijke Rekenkamer. Onze ambitie voor 2024 is om de weg die we vanaf 2020 zijn ingeslagen door te zetten en te versterken. Concreet nemen we ons voor om in 2024:

- twee onderzoeken te doen;
- het Reglement van orde en het onderzoeksprotocol aan te passen aan de nieuwe verordening;
- de opgebouwde contacten met de rekenkamers in de regio vast te houden en uit te bouwen;
- de berichtgeving over het werk van de Rekenkamer in de vorm van de nieuwsbrieven voort te zetten;
- contact te onderhouden met de Auditcommissie als klankbordgroep en begeleidingscommissie namens de raad.

Programmering onderzoeken 2024 (onderzoeksplan)

In dit hoofdstuk staan de onderzoeken vermeld die bij aanvang van het jaar nog in uitvoering zijn, alsmede de onderzoeken die in dit jaar gestart gaan worden. Daarmee is dit hoofdstuk het onderzoeksplan, zoals bedoeld in het Reglement van orde van de Rekenkamer, artikel 7. Deze onderzoeken zijn door de Rekenkamer gekozen, rekening houdend met de groslijst van onderwerpen (zie bijlage), waarbij de selectiecriteria zijn toegepast, zoals vermeld in het Reglement van orde van de Rekenkamer, artikel 8.

Duurzaamheid in de fysieke sector (lopend onderzoek)

Er is één onderzoek dat in 2023 is gestart en in 2024 zal worden afgerond. Dat is het onderzoek naar duurzaamheid in de fysieke sector. Dat onderzoek richt zich op het beleid en de uitvoering van de verduurzaming in de fysieke sector. Aangezien is gebleken dat er nog relatief weinig van het beleid tot uitvoering is gebracht, heeft het onderzoek zich voor een groot deel gericht op het tot stand brengen van het Uitvoeringsprogramma Energietransitie. Het rapport is in concept gereed en wordt in februari en maart voor ambtelijke, respectievelijk bestuurlijke wederhoor aangeleverd. De afronding van het rapport en de verzending aan de raad is voorzien in april.

Ervaringen van doelgroepen met de uitvoering van het armoedebeleid (nieuw onderzoek)

Begin 2024 start een nieuw onderzoek, een onderzoek naar armoedebeleid. Dat onderwerp is meermalen door fracties naar voren gebracht. Het onderzoek richt zich primair op de uitvoering van het armoedebeleid (minimabeleid en schuldhulpverlening) en de uitwerking daarvan in de praktijk. Wij stellen vragen centraal, zoals Worden de beoogde doelgroepen daadwerkelijk bereikt? En Wat zijn de ervaringen van de gebruikers van de regelingen? Met dit onderzoek sluiten we aan bij de evaluatie van het huidige beleidsplan Sociaal Domein 2020-2023.

De exacte invulling van het onderzoek is in januari besproken met het onderzoeksbureau van onze keuze. Ook is de Auditcommissie om advies gevraagd.

De Rekenkamer verwacht het rapport voor het einde van 2024 aan de raad te kunnen aanbieden.

Werkdruk gemeenteraad (nieuw onderzoek)

In de tweede helft van dit jaar ontstaat ruimte voor een nieuw onderzoek. Gelet op de verdeling van onderzoeksonderwerpen over de verschillende domeinen en gehoord hebbende de inbreng van de fracties, heeft de Rekenkamer een onderzoek naar de werkdruk van de gemeenteraad in de planning opgenomen. (Zie ook nr. 15 van de groslijst.) In dat onderzoek zal de Rekenkamer onder meer kijken naar de slagkracht en werkwijze van de raad (invulling van de verschillende rollen, het prioriteren van werkzaamheden, regionale samenwerking) en de ondersteuning die het heeft in financiële zin (budget voor bijvoorbeeld kennisontwikkeling) en in materiële zin (omvang griffie, fractieondersteuning).

Met dat onderzoek wil de Rekenkamer gebruikmaken van en voortbouwen op de inzichten die een landelijk Doe mee-onderzoek van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers (NVRK) eerder heeft gedaan naar de ondersteuning van volksvertegenwoordigers. Ook sluit dit onderwerp goed aan bij de rapport van Berenschot, waarin onder meer de raad wordt geadviseerd om meer te prioriteren en bij een nog te houden extern onderzoek naar de ondersteuning van de raad.

De verkenning van dit onderzoek kan in Q3 plaatsvinden, de daadwerkelijke start volgt in Q4. Het onderzoek het loopt door in 2025.

Doe mee-onderzoek

De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers (NVRK) organiseert regelmatig 'doe mee-onderzoeken'. Dat zijn onderzoeken die zijn gericht op het inwinnen van informatie bij veel gemeenten. De uitkomsten daarvan kunnen een goede indicatie geven van waar de gemeente staat in vergelijking met andere gemeenten. De Rekenkamer Heemskerk monitort voortdurend het aanbod daarvan. Wanneer het onderwerp voor Heemskerk nuttig is en de capaciteit het toelaat, kan de Rekenkamer Heemskerk besluiten met zo'n onderzoek mee te doen.

213a-onderzoek

Op basis van artikel 213a uit de Gemeentewet is het college verplicht periodiek onderzoek te doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door haar gevoerde bestuur. De Rekenkamer houdt in haar planning van onderzoeken rekening met de 213a-onderzoeken van het college. Voor 2024 heeft het college vooralsnog geen onderzoek gepland.

Samenwerking met Rekenkamers in de regio

Het is een wens van de Heemskerkse Rekenkamer om daar waar dat kan gezamenlijk met de rekenkamercollega's in de regio (of breder) onderzoek te doen, zeker wanneer het een onderwerp betreft waar in regionaal verband uitvoering aan wordt gegeven. Ook meerdere raadsfracties hebben hierom gevraagd. Het onderzoek naar dementie in 2023 was een positieve start in IJmondverband.

We gaan in 2024 in gesprek met onze IJmondcollega's, de kring van rekenkamers Boven 't IJ en de rekenkamers in Noord-Holland/Kennemerland om te verkennen of er draagvlak is voor een nieuw onderzoek in regionaal verband.

Aanpassing Reglement van orde, Onderzoeksprotocol

Nu de nieuwe wetgeving op de rekenkamers van kracht is en de verordening van de gemeente daarop is aangepast, ligt er voor de Rekenkamer Heemskerk nog de taak om het Reglement van orde en het Onderzoeksprotocol aan te passen. Dit zijn interne werkdocumenten van de Rekenkamer, maar ze zullen ter advisering worden voorgelegd aan de Auditcommissie en ter kennisname worden gestuurd aan de gemeenteraad.

Berichtgeving en profilering van de Rekenkamer

Goede relaties met de leden en fracties van de gemeenteraad en bestuur zijn van groot belang voor de Rekenkamer om haar rol constructief en effectief te kunnen vervullen. Naast de contacten en presentaties die plaatsvinden rondom de uitvoering van de onderzoeken van de Rekenkamer en het regelmatige overleg met de Auditcommissie, informeert de Rekenkamer de gemeenteraad periodiek over haar activiteiten. Tweemaal per jaar wordt een nieuwsbrief uitgebracht. Diverse fracties hebben laten weten deze nieuwsbrief te waarderen.

De Rekenkamer is niet erg bekend onder burgers en belanghebbenden in de gemeente Heemskerk. Dat is niet vreemd, omdat de Rekenkamer primair een instrument is voor de gemeenteraad. Niettemin is de wens van de Rekenkamer om iets meer bekendheid te geven aan burgers en belanghebbenden in Heemskerk wat de Rekenkamer is en voor de samenleving kan betekenen. Voor sommige onderzoeken is het belangrijk om rechtstreeks informatie te verzamelen bij inwoners, bedrijven of maatschappelijke organisaties. Enige bekendheid van de Rekenkamer helpt daarbij.

De website is het meest voor de hand liggende medium om het werk van de Rekenkamer uit te dragen. De website moet daarom altijd actueel en toegankelijk zijn. In 2024 zal de Rekenkamer ook nagaan of de inzet van andere (structurele of incidentele) middelen doelmatig en doeltreffend kunnen zijn.

Relatie met de Auditcommissie

De Rekenkamer heeft een onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeenteraad. Dit houdt o.a. in dat gemeenteraadsleden geen lid kunnen zijn van de Rekenkamer. De Auditcommissie fungeert als de schakel tussen de Rekenkamer en de gemeenteraad. Zij heeft als begeleidingscommissie de taak om het functioneren en opvolgen van de leden van de Rekenkamer te ondersteunen en te organiseren. Tweemaal per jaar komen de Rekenkamer en de Auditcommissie bij elkaar.

In 2022 heeft de gemeenteraad tevens de Auditcommissie de rol gegeven om te adviseren over de formulering van de aanbevelingen van de Rekenkamer in het concept raadsvoorstel.

De samenstelling van de Rekenkamer

De Rekenkamer Heemskerk bestaat uit drie leden.

Dhr. F.C.A. (Frank) van der Knaap, voorzitter
 Dhr. F. (Felix) van Beek, lid
 Mw. M.C. (Marijke) Zewuster, lid

Rooster van aftreden

De Gemeentewet schrijft voor dat de leden van de Rekenkamer voor zes jaar worden benoemd. De gemeentelijke Verordening op de Rekenkamer maakt een eenmalig herbenoeming mogelijk. Aangezien de zittende leden reeds op verschillende momenten en conform de nieuwe wetgeving zijn benoemd, is er sprake van een voldoende spreiding in het rooster van aftreden.

<i>naam</i>	<i>benoemd op</i>	<i>benoemd tot</i>	<i>herbenoembaar?</i>
Frank van der Knaap	19 dec. 2019	19 dec. 2025	ja
Felix van Beek	27 juni 2019	27 juni 2025	ja
Marijke Zewuster	28 sept. 2023	28 sept. 2029	ja

Budget 2024

Door middel van de programmabegroting van de gemeente Heemskerk stelt de gemeenteraad een budget voor de Rekenkamer beschikbaar. Dat budget wordt jaarlijks geïndexeerd.

Voor 2024 is een budget beschikbaar gesteld van € 89.219,-. Daarvan is € 17.060,- voor doorbelaste loonkosten van de griffie.

Op grond hiervan komt de Rekenkamer Heemskerk tot de onderstaande begroting voor 2024.

Vacatie-/presentiegelden		17.060
Doorbelasting loonkosten griffie		17.060
Onderzoekskosten		
3 ^e en 4 ^e termijn Duurzaamheid	7.000	
Workshop besluitvormingsproces	1.200	
Armoedebeleid	22.000	
Werkdruk raad (excl. laatste termijn)	16.000	
Reservering voor Doe Mee-onderzoek	5.899	
		52.099
Overig (o.m. lidmaatschap NVRR), onvoorzien		3.000
		89.219

Met deze begroting besteedt de Rekenkamer (na aftrek van de doorbelaste loonkosten van de griffie) ruim 72% van het beschikbaar gestelde budget aan onderzoek. Met dit onderzoeksbudget voldoet de Rekenkamer aan het normbedrag van de NVRR van € 1,30 per inwoner.

Bijlage 1 Groslijst onderzoeksonderwerpen

<p>Datum: december 2023</p>	<p><u>Groslijst van mogelijke onderzoeksonderwerpen</u></p> <p>Deze lijst is een dynamisch overzicht, dat tot stand komt door onderzoekswensen die door de fracties, burgers of anderen uit Heemskerk, of door de Rekenkamer zelf, naar voren zijn gebracht en naar een eerste oordeel van de Rekenkamer onderzoekbaar en kansrijk worden geacht, onder verwijzing naar de criteria zoals vermeld in het Reglement van orde van de Rekenkamer, artikel 8. De groslijst wordt beperkt tot circa 20 kansrijke en nuttige onderzoeksonderwerpen. Daarmee is deze lijst een eerste prioritering uit mogelijke onderwerpen. Uit deze groslijst worden door de Rekenkamer in een tweede prioriteringsslag onderwerpen geselecteerd voor het jaarplan. Ook hierbij worden de criteria uit het Reglement gehanteerd. De Rekenkamer bepaalt de eigen onderzoeksagenda. De gemeenteraad heeft wel het recht om een formeel verzoek bij de Rekenkamer in te dienen om een onderzoek uit te voeren.</p> <p>De groslijst is gerubriceerd naar domeinen. De nummering geeft geen prioritering aan.</p>	<p>Domein</p>	<p>Opmerkingen</p>
<p>1</p>	<p><u>Armoedebestrijding</u> Urgent onderwerp, nu ook werkenden onder de armoedegrens komen. Het beleid is versnipperd, sommige maatregelen zijn flink onderbenut. Komt de ondersteuning terecht bij de beoogde inwoners? Wie wordt bereikt, wie niet? Betreft effectiviteit en doelmatigheid als ook rechtmatigheid. NB Schuldhulpverlening is in 2021 als 213a onderzoek gedaan.</p>	<p>Sociaal</p>	<p>In 2024 in uitvoering, in samenhang met 5. Wordt afgevoerd van de groslijst.</p>
<p>2</p>	<p><u>Sociaal wijkteams</u> Hoe doet Heemskerk het in landelijk perspectief? De vraag hier is naar het functioneren van de sociaal wijkteams. Hoe vullen zij hun rol in: omgaan met signalen, met contacten naar bewoners maar ook naar verschillende domeinen: maatschappelijke ondersteuning, wonen, recreëren. Hoe doen gemeenten in het land het?</p>	<p>Sociaal</p>	
<p>3</p>	<p><u>Wmo</u> De uitvoering staat onder druk. Kostenstijgingen, open einde regeling, mogelijke grotere toeloop en aanspraak erop, mensen die de weg naar Wmo niet kunnen vinden: zijn we goed toegerust om de uitdagingen het hoofd te bieden? Effectiviteit,</p>	<p>Sociaal</p>	

	rechtmatigheid en doelmatigheid		
4	<p><u>Participatie/Inspraak; of Relatie burger en overheid</u></p> <p>Het participatiebeleid is op papier geregeld maar wat is de praktijk? Bij de inrichting van een speelterrein worden buurtbewoners niet betrokken terwijl zij ervaren wie nu van het speelterrein gebruik maakt, welke groepen worden geweerd. Hoe gaat de gemeente om met signalen? Hoe functioneert het meldpunt en worden de signalen doorgegeven, wordt erop gehandeld, en vindt doorvertaling plaats naar beleid? Andere voorbeeld bij bouwplan De Knip.</p>	Sociaal	
5	<p><u>Bereik doelgroep</u></p> <p>Een bepaald segment in de bevolking, of doelgroep van beleid, krijgt vanuit verschillende kanten met regelgeving te maken. Bijvoorbeeld ondernemers, minima of ouderen. Hoe pakt dat voor die groep uit? Kan iedereen er nog wijs uit worden? Is het uitvoerbaar voor de individuele burger/ondernemer en wat levert het op? Is het beleid nog effectief vanuit de gemeente zelf: versterkt het elkaar of ondergraaft het elkaar juist? Het wat en hoe duiden.</p>	Sociaal	In 2024 in uitvoering, in samenhang met 1. Wordt afgevoerd van de groslijst.
6	<p><u>Covid</u></p> <p>Gewijzigde inzichten nav de covidmaatregelen t.a.v. WMO en participatie. Hoe heeft de gemeente gehandeld en hoe kijkt de gemeente hierop terug? Welke invloed heeft covid gehad op het handelen in de gemeente? Actief ophalen van informatie bij burgers: wat heeft corona voor impact gehad en wat kan de gemeente nog doen voor kwetsbare groepen die kampen met corona effecten? Behoefte om meer de menselijke kant te zoeken en minder de financiële gevolgen.</p>	Sociaal	
7	<p><u>Veiligheid/Handhaving in openbare ruimte</u></p> <p>Wat is de lijn in het ruimtelijke ordeningsbeleid en wordt dat in de praktijk ook nageleefd, zowel door inwoners, ondernemers en de gemeente zelf? Dat betreft zaken als handhaving op veiligheid, op bouwsels, groenbeleid, woonbestemming en bijstand. Welke keuzes worden gemaakt? Wat zijn daarvoor de criteria, omstandigheden, doelstellingen? Effectiviteitsonderzoek.</p>	Fysiek	
8	<p><u>Energietransitie</u></p> <p>Is de gemeente op koers met de energietransitie doelstellingen? Wat is het effect van de 'energie neutrale organisatie in 2020'? Hoe is het beleid ingestoken en verhoudt zich dat tot rijksbeleid</p>	Fysiek	Is onderdeel van Duurzaamheid fysieke sector.

	en vereisten?		Wordt afgevoerd van de groslijst.
9	<u>Afval, beleid en overlast</u> Hoe is een en ander georganiseerd rondom meldingen afval gerelateerde overlast? Hoe worden meldingen mbt overlast benut in nieuw beleid?	Fysiek	
10	<u>Evaluatie Integraal huisvestingsplan primair onderwijs</u> De (toewijzings)criteria lijken in de praktijk niet te doen waartoe ze genomen zijn en hebben hun werking verloren. Worden scholen oneigenlijk overeind gehouden met ondoelmatigheid tot gevolg? Hoe verloopt het beleid in de praktijk? Wat zijn de verantwoordelijkheden?	Fysiek	
11	<u>Grondbeleid/ woningbouw.</u> De gemeente voert geen actief grondbeleid. De gemeente komt daarmee in een afhankelijke positie jegens andere partijen, zo leeft het idee. Afgelopen jaren is het niet gelukt om 'van plan tot steen' te komen. Waarom lukt het niet om woningen te bouwen? De raad agendeert het onderwerp voortdurend, komt met initiatieven en oplossingsrichtingen, maar college lijkt het onvoldoende op te pakken.	Fysiek	
12	<u>Woningbouwdossiers</u> Waarom gaan 'dossiers' verkeerd? Waarom blijft de realisatie van woningbouw achter bij de wensen? Waarom treedt er bij aanvang en bij uitvoering vertraging op? Hoe gaat hierbij de relatie tussen het college en de raad?	Fysiek	
13	<u>Duurzaamheid</u> Na duurzaamheid en de fysieke sector (energietransitie) is een onderzoek toegezegd naar de 'zachte' kant van duurzaamheid: de kwaliteit van de natuur (lucht, grond, water) en biodiversiteit. Hoe staat Heemskerk, nabij natuurgebieden en grote industrie, ervoor?	Fysiek	
14	<u>Kapitaalgoederen</u> Hoe houden we grip op de kapitaalgoederen wegen en riolering? Aanleiding: niet uitgevoerde motie en eerder accountantsrapport met aantekening, waardoor de voorziening Wegbeheer eruit is gehaald. Nav 213a vragen zou er een nieuw wegbeheerplan komen. Wanneer?	Bedrijfsvoering	

15	<u>Werkdruk gemeenteraad / Ondersteuningskracht griffie</u> Uitvoerbaarheid van de taken van de raad staat onder druk: te volle agenda's, kleine griffie. Met inwonertal van net onder de 40.000 is aantal raadsleden relatief klein. Het verankeren van onderzoek en beleid in de gemeentelijke organisatie en raadswerk verdient versterking. Veel (voorheen landelijke) taken op het bord van de gemeente, plus de samenhang ertussen vraagt veel en de complexiteit is groot. Slagkracht is soms lastig te vinden, bijvoorbeeld bij de gemeenschappelijke regelingen en andere bovenlokale samenwerkingsverbanden. Heeft link met NVR-R-Doel mee-onderzoek en rapport Berenschot.	Bedrijfsvoering	In de planning opgenomen om te starten in 2024.
16	<u>Mandaten aan het college.</u> In 2019 is nieuw mandatenbesluit vastgesteld. Onvoldoende helder is wat gemandateerd is. Lijst collegebesluiten is summier opgesteld. Evaluatie van dit besluit om helderheid te scheppen.	Bedrijfsvoering	
17	<u>Privacy, (cyber)veiligheid en AVG</u> Evaluatie van de AVG. Werkt de gemeente volgens de overeengekomen wet- en regelgeving. Wat zijn de gevolgen van het beleid voor de reikwijdte/bevoegdheden van gemeente t.o.v. lokale samenleving, de eigen slagkracht e.d.? En is de gemeente voldoende in staat om de digitale veiligheid / cyberveiligheid het hoofd te bieden, te garanderen?	Bedrijfsvoering	
18	<u>Bovenlokale samenwerkingen</u> Zoals MRA, IJmondiaal en regio Kennemerland. Op vele verschillende terreinen en op verschillende wijzen werkt Heemskerk met andere gemeenten en organisaties. Hoe ziet dat landschap eruit? Aan welke knoppen kan de raad draaien om bij te sturen? Hebben we zicht op kengetallen, sturingsinformatie bij partners? Welke keuzen heeft de gemeente Heemskerk eigenlijk? We stellen geld beschikbaar, maar in hoeverre kunnen we de manier waarop dat wordt ingezet verantwoorden?	Bedrijfsvoering	Voorkeur voor uitvoeren in IJMOND verband
19	<u>Evaluatie subsidiebeleid</u> Hoe ziet overall het subsidiebeleid eruit van de gemeente en wat is daarvan de effectiviteit en rechtmatigheid? Eenmaal aangenomen kunnen subsidies een eigen leven gaan leiden en ondertussen verandert het landschap. Doen de subsidieregelingen wat ermee werd beoogd? Voorbeelden: minimabeleid, overdracht bedrijfsterreinen, subsidiëren van accommodaties.	Bedrijfsvoering	
20	<u>Data gedreven werken</u> In hoeverre lukt het Heemskerk om te gaan met alle data en te gebruiken voor organisatie en beleid? Kunnen ze ingezet worden ten behoeve van de primaire processen in de gemeentelijke	Bedrijfsvoering	

	organisatie? Wat zijn de belemmeringen etc. Denk ook aan de Wet open overheid (Woo).		
--	--	--	--